

ODRODZENIE

ILUSTROWANE PISMO TYGODNIOWE

SEMANARIO ILUSTRADO

Naczelny Redaktor: Inż. St. Służyński

Redaktor: Józef Issakowicz

Rok 4

6-go Grudnia 1933 r.

Nr. 42

000

6\$000

EMILIA
Bohater powstania

WYDAWNICTWO DUKARNI

RUA VISCONDE R.

... też nie uczy się pokryjomu swego języka. Nauczanie to stało się rzeczą powszednim, a przedmioty, które dawniej były wyjątkami, stały się częściami szeregowymi w planie szkolnym. Uczuciowy ogromnie osłabił, wysunęła się znowu spokojna ocena i ustawienie umiejętności. Nikt już nie czyta pokryjomu «zamiennych» utworów, nikt nad nimi nocami nie ślęczy, a wtedy, jakąż ogromna różnica w charakterze uczuć! Marzenie o wolności stało się faktem, ciałem; przed duszą młodą — Polska realna, nie ta z poezji.

Przechodzimy okres ciężki nastawiania się na nowe koleje życia zbiorowego.

Życie bije w zmaganiu się i walce. Życie ciekawe i trudne. Daje ono dla duszy młodej karm przebogaty ze względu na swe krańcowe przeciwstawienia i na swą ogromną różnorodność.

Wzmaga się wisząca w powietrzu troska materialna.

Dziś nie wątpliwie młode pokolenie winno stworzyć ekonomiczną potęgę Polski. Jest to wołanie i potrzeba życia zbiorowego, musimy jednakże dbać o to, aby toż samo pokolenie przyczynić się mogło do podwyższenia i poziomu życia kulturalnego. O ile dawniej mieliśmy za dużo czasu na ideały, o tyle teraz mamy go za mało. O ile dawniej warunki życia wprost dzięki prawu konspiracji krzepiły w nas pewne cechy idealne, krzepiły przez negację naturalnych dążeń, o tyle teraz potrzebny jest czynnik pozytywny w postaci mądrej taktyki.

O tym czynniku pozytywnym winno społeczeństwo pomyśleć, wymaga to wszystko oparcia o rzeczywiste wymagania życia oraz potrzeb czasu.

S. S.

❖ Polski Dom Handlowy ❖

Antoniego Cichockiego

CHCECIE KUPIĆ TANIO?

Wstapcie do nas a przekonacie się, że znajdziecie wszystko co potrzebujecie. Wielki wybór towarów na ubrania, kapeluszy, obuwia i galanterji. Posiadamy stale duży zapas gwoździ, porcelany, blachy, naczyń kuchennych itp. Kupuje produkta kolonialne, płaci najwyższe ceny. — Obsługa rzetelna.

NAJWIĘKSZY POLSKI DOM HANDLOWY

na Vista do Erechim (R. G. do Sul)

KOLONIZACYJNO-

T. A.

na kolonji

OLA

centów.

dzinie

tytul

do-

pro-

Polski Dom Handlowy

STANISŁAWA ADAMCZYKA

Posiada zawsze na składzie różnego rodzaju towary, jak: towary łokciowe naczynia kuchenne, obuwie, kapelusze, porcelane, cukier, kawa, ryż, sól, nafta, wódka, wino, likier i t. d. Sprzedaje się po cenach bardzo przystępnych.

Kupuje wszelkie produkta kolonialne placąc ceny najwyższe.

Obsługa rzetelna

ESTACÃO BALISA - RIO GR. DO SUL

NASIONA

Cebuli, kapusty, soji, kwiatów itp.

Jedyny zakład w Brazylii, posiadający własne plantacje na wyspie Tenerife (Kanaryje) dla hodowania selekcyjonowanych nasion, gwarantowanych przez Rządy Hiszpanji i Brazylii.

DARMO: wysyłamy katalog z opisem po polsku i książkę: „Guia do horticultor no Brasil” z 200 ilustracjami.

João Costal

Caixa postal 22 — MOCÓCA — Est. de São Paulo

Zakład Kowalsko-Ślusarski ROMANA FISZCZUKA

Wykonuje wszelkiego rodzaju roboty. Specjalność wyrób sierpów, bardzo drobniutko zębionych z materiału pierwszorzędnej jakości.

Sierpy mojego wyrobu cieszą się powodzeniem w handlu. Ceny przystępne. Firmom i Kółkom Rolniczym na żądanie wysyłam próbne sierpy.

Rodacy! popierajcie przemysł polski. Piszcie zaraz. Zamówcie a przekonacie się

Estação Balisa - Rio Grande do Sul

ODRODZENIE

WYDAWNICTWO Drukarni
Polskiej w Porto Alegre

Wielkiego Ten Doczeka Dnia
Kto własną siłą odrodzony

ROK 4 Nr. 42
6-go Grudnia 1933 r.

Przedpłata roczna wynosi: 12\$000
półroczna ————— 6\$000

MY I MŁODZI

O ile w starym pokoleniu naszym jest duży zastęp narzekających, o tyle niemal wszyscy wierzą, że dalej będzie lepiej, i że młodzież obecna, gdy dojrzeje, będzie lepsza od nas. Złoty byłoby, gdyby tej wiary nie było, ale wiara i wiara — to różnica. Bywa wiara ślepa na niczem nie osnuta, bywa też wiara oka otwartego, bystro obserwującego życie, wiara krytyczna. Życie jest zjawiskiem tak skomplikowanym, że we wszelkich sądach naszych, we wszelkich poczynaniach nie możemy się oprzeć na dedukcji. Ili tylko na prawdach, ściśle sprawdzonych; stawiamy prawdopodobne hipotezy, tem bardziej osnute, im więcej na faktach obserwacji i doświadczeniu oparte.

Gdy sięgniemy pamięcią w naszą młodość od razu uderzą nas różnice atmosfery duchowej wtedy i dziś. Za naszych czasów młodzieńiec, dziecko i uczeń szkolny wychowywali się w kuźnicy konspiracji.

Większość młodzieży polskiej konspiracyjnie uczyła się swej mowy i historii narodowej. Przy takim nauczaniu nie trzeba było budzić zainteresowania. Zjawiało się ono siłą rzeczy, płynęło z samych warunków, występowało w bogatej uczuciowej szacie. Słowa nauki padały jak krople roztopionego żelaza, złościły sobie w duszy młodej głębokie drogi, były czemś, co tchnęło przysięgą. W duszy polskiej bolesnem było pragnienie wolności. Z pietyzmem i zarem uczuciowym przyjmowała w siebie dawne, ubiegłe jej objawy, również gorąco reagowała na jej brak.

W duszach młodego pokolenia wytworzyło się potężne uczucie, związane z imieniem Ojczyzny.

Konspiracja dała potężne sprężyny działania w imię ponadindywidualnego ideału.

Dziś młodzież nie uczy się pokryjomu swej historii i swego języka. Nauczanie to stało się chlebem powszednim, a przedmioty, przedmiotami szeregowymi w planie szkolnym. Nimb uczuciowy ogromnie osłabł, wysunęła się na czoło spokojna ocena i ustawienie umiejętnych faktów. Nikt już nie czyta pokryjomu «zabronionych» utworów, nikt nad nimi nocami nie ślęczy, a wtedy, jakąż ogromną różnicą w charakterze uczuć! Marzenie o wolności stało się faktem, ciałem; przed duszą młodą — Polska realna, nie ta z poezji.

Przechodzimy okres ciężki nastawiania na nowe koleje życia zbiorowego.

Życie bije w zmaganiu się i walce. Życie ciekawe i trudne. Daje ono dla duszy młodej karm przebogaty ze względu na swe krańcowe przeciwstawienia i na swą ogromną różnorodność.

Wzmaga się wisząca w powietrzu troska materialna.

Dziś nie wątpliwie młode pokolenie winno stworzyć ekonomiczną potęgę Polski. Jest to wołanie i potrzeba życia zbiorowego, musimy jednakże dbać o to, aby też samo pokolenie przyczynić się mogło do podwyższenia i poziomu życia kulturalnego. O ile dawniej mieliśmy za dużo czasu na ideały, o tyle teraz mamy go za mało. O ile dawniej warunki życia wprost dzięki prawu konspiracji krzepiły w nas pewne cechy idealne, krzepiły przez negację naturalnych dążeń, o tyle teraz potrzebny jest czynnik pozytywny w postaci mądrej taktyki.

O tym czynniku pozytywnym winno społeczeństwo pomyśleć, wymaga to wszystko oparcia o rzeczywiste wymagania życia oraz potrzeb czasu.

S. S.

„NIEZBĘDNA POLSKA“

Pod tym tytułem czytamy ustęp w artykule tygodnika «Time», «Wojna przewencyjna». Autorowi rozchodzi się w innych ustępach o wykazanie jak inne państwa przygotowały się na wojnę przeciw Niemcom i rolę jaką odgrywa Francja, a w szczególności generał Weygand, wielki strategik i ulubieniec marszałka Focha.

W ustępie o Polsce, który w całej osnowie podajemy, wykazuje jak niezbędną jest jej rola by zachować agresywne aspiracje Rzeszy:

«Z powodu Alp, Szwajcaria jest naturalną fortecą, lecz mimo tego rząd szwajcarski nie ryzykuje, a prezydent Schuthess uzyskał zezwolenie dla wyekwipowania armji szwajcarskiej. W Austrii drobny kanclerz Dollfuss zgromadził swą armję wzdłuż granicy niemieckiej, gotów do odparcia ataku nazistowskiego. Odbył on również naradę z Edwardem Beneszem czeskosłowackim ministrem spraw zagranicznych, którego nazywają najmądrzejszym mężem stanu Europy. P. Benesz jest również potęgą w radach Skody, czeskosłowackiego trustu amunicyjnego, który robi broń dla wszystkich włączając w to i Japonję.

Skoda stoi w związku z francuskimi olbrzymimi fabrykami Creusota, a armja czeskosłowacka jest doskonale wyekwipowaną w świecie. Ani Czechosłowacja ani Polska nie mają na swej granicy całego łańcucha fortów tak jak je ma Francja, lecz oba kraje mają bardzo silnie ufortyfikowane miasta graniczne, a polski sztab generalny ma nadzieję, że wojska Marsz. Piłsudskiego potrafią przeciąć i wyorać swą drogę w 3-ch tygodniach do Berlina. Obecnie teraz najsilniejsze gromadzenie wojsk ma miejsce po obu stronach polsko-niemieckiej granicy. Polska natychmiast przyłączyłaby się do Francji w wojnie przewencyjnej zwłaszcza odkąd naczelnym dowódcą francuskim jest Weygand.

Po wojnie gdy zdawało się, że wojska czerwone zajmą Warszawę, marszałek Foch wysłał «swego Weyganda» pospiesznie do Polski nie z korpusem armji, ale tylko jego samego i pięciu innych francuskich oficerów sztabowych. W trzech tygodniach strategia Weyganda dopomagała Marsz. Piłsudskiemu do wypędzenia armji czerwonej, która sromotnie uciekała od bram Warszawy. Lecz rad Weyganda Piłsudski nie przyjmował tak łatwo.

«Generale Weygand» raz zawołał dowódcą polski, «Pan zapominasz, że Pan mówisz do

Marsz. Polski. Tylko marszałek — marszałek Foch może do mnie mówić podobnie».

«Marszałek Foch był przyzwyczajonym do przyjmowania mych suggestji i rady», wyszeptał gen. Weygand. «A czynił to ponieważ nie tylko był wielkim generałem, ale i wielkim człowiekiem».

«Proszę mówić dalej», odparł gniewnie Piłsudski. Gdy Warszawę ocalono Weygand tak się wyraził: «Ma rola ograniczyła się do uzupełnienia braków. Bohaterski naród polski sam odniósł zwycięstwo i ocalił państwo polskie, państwo tak niezbędne dla Francji i spokoju całego świata».

Emigracja japońska do Brazylii

Rząd brazylijski zakomunikował japońskiej kompanji, zainteresowanej sprawą emigracji japońskiej, że Japonja jeszcze w bieżącym roku może umieścić w Brazylii 27.100 emigrantów swoich.

Liczba ta została zwiększona o 1.300 osób w stosunku do roku ub. i oznacza jako dowód zadowolenia rządu brazylijskiego z emigracji japońskiej jak twierdzą w Tokio.

Jadowity pajak szerzy popłoch

Student kolegjum Lincoln w Oxfordzie otrzymał w prezencie od krewnych swych z Jamajki skrzynkę bananów. Po otwarciu skrzynki zauważono między owocami ukrytą tarantulę wielkości średniego kraba. Jest to — jak wiadomo — gatunek jadowitego pajaka, którego ukąszenie powoduje nieuchronną śmierć. Zachowując wszelkie możliwe środki ostrożności, udało się wreszcie przychwycić niebezpiecznego intruza i umieścić go w uprzednio przygotowanym dlań pudełku, z którego jednak uciekła w zagadkowy sposób w ciągu nocny. Kolegium ogarnęła panika: przzerwano zajęcia, studenci nie opuszczają swych pokoi i tylko garstka odważniejszych na ochotnika szpera po wszystkich zakątkach w poszukiwaniu jadowitego pajaka.

Przykro jest widzieć, jak się źli wnet znajdują i łączą, a dobrzy zrozumieć się nie mogą.

W 15-tą rocznicę istnienia Republiki Czechosłowackiej

Wśród państw, które powstały w wyniku przeobrażeń politycznych po wojnie światowej jedno z naczelných miejsc zajmuje Republika Czechosłowacka, święcąca w dniu 28 ub.m. 15-tą rocznicę swego istnienia.

Zawiazaniem niepodległości Czechosłowacji były legiony czeskie, utworzone w Syberji z pośród jeńców i tych żołnierzy Czechów i Słowaków z armji austro-węgierskiej, którzy dobrowolnie poddali się i przeszli na stronę Rosjan. Legiony te, sfornowane przez dzisiejszego prezydenta Czechosłowacji, wypowiedziały się po stronie Koalicji, co potem, w czasie Konferencji Pokojowej w Wersalu, stało się głównym czynnikiem uznania tymczasowego Czeskiego Zgromadzenia Narodowego w Paryżu za istotne przedstawicielstwo Czechów. Powstanie jednak Republiki Czechosłowackiej nie było dziełem Konferencji Wersalskiej, stało się ono faktem dopiero po upadku monarchji austro-węgierskiej. W dniu 28 października 1918 r., po bezkrwawej rewolucji, Narodowe Zgromadzenie w Pradze proklamowało powstanie nowego państwa, obejmującego właściwe Czechy, Morawy, Śląsk czeski, Słowację i Ruś Podkarpacką, stanowiące uprzednio część monarchji austro-węgierskiej. Nowy twór państwowy otrzymał nazwę Czechosłowacji; w dniu 14 listopada 1918 r. ogłoszone zostało nowe państwo jako republika z prof. T. G. Massarykiem pierwszym prezydentem, obranym w następstwie na dożywotniego prezydenta.

Czechosłowacja, stanowiąca jeden z najbogatszych krajów Europy dzięki naturalnym bogactwom (m. in. pokłady rudy uranowej, jedyne źródła radu w Europie i jednego z nielicznych źródeł tego promieniotwórczego pierwiastka na świecie) i bardzo silnie rozwiniętemu przemysłowi, wykazała w ciągu 15 lat swego istnienia dużą sprężystość i jednolitość organizacji całego aparatu państwowego. Rezultatem tego jest bardzo poważna pozycja Czechosłowacji w polityce międzynarodowej i niestłabnący rozwój gospodarczo-kulturalny kraju. Czechosłowacja należy, między innymi do rzędu tych nielicznych krajów, w których nie było inflacji walutowej i jedynym krajem sukcesyjnym Austro-Węgier, gdzie prawie nie ma analfabetyzmu.

Nie długo prawdopodobnie będziemy już czekać na poważne kłopoty wewnątrz partji hitlerowskiej na tle rywalizacji premiera Prus Goeringa z kanclerzem Rzeszy Hitlerem.

379.390 zł. na szkolnictwo polskie zagranicą

W sali senatu R.P. odbyło się zebranie sprawozdawcze z dorocznej zbiórki na fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą w roku 1933, oraz zebranie organizacyjne głównego komitetu zbiórki na rok 1934. Zebranie zagańt prezes komitetu głównego zbiórki, marsz. senatu Raczekiewicz. Następnie wice-prezes komitetu Stanisław Dąbrowski złożył sprawozdanie z akcji zbiórki w roku bieżącym. Według tego sprawozdania ogólna suma zebrana na fundusz szkolnictwa polskiego zagranicą wynosi 379.390 zł. Następnie zabrał głos dr. Hełczyński, który omówił cele i organizację zbiórki na rok 1934. Z kolei zebrani przyjęli rezolucję, stwierdzającą, że blisko 8 milj. Polaków, a więc 1/4 część całego narodu polskiego przebywa poza granicami Odrodzonej Rzeczypospolitej, że Polacy na obczyźnie pragną zachować kulturę polską i mowę ojczystą, że dążeniami swym w tym zakresie dali wyraz długoletnią ofiarną pracą, że najlepszym środkiem utrzymania polskości na obczyźnie jest polska ochronka i polska szkoła, zgromadzeni widząc realne wyniki, jakie dało dotychczasowe popieranie szkolnictwa polskiego, przedewszystkiem przez umożliwienie powstania na Śląsku Opolskim pierwszego gimnazjum polskiego w Bytomiu i zdając sobie sprawę z potrzeby pomocy polskiemu szkolnictwu zagranicą wyraża uznanie dla obrony przez Polaków zagranicą swej narodowości i postanawia wezwać całe społeczeństwo do udziału w zbiórce. Zebranie, jako organizacyjne, powołało komitet wykonawczy zbiórki, na którego prezesa wybrano dr. Bronisława Hełczyńskiego.

Międzynarodowy Dzień Oszczędności

Wzorem lat ubiegłych obchodzono było na całym terenie Państwa Polskiego święto oszczędności.

W związku z tym Centralny Komitet Oszczędnościowy R.P. wydał następującą odezwę:

«W odmcie głębokiego kryzysu troska o lepszą przyszłość stała się udziałem państw, narodów i jednostek. Znamieniem czasu jest coraz zaciętsza walka o przetrwanie. Zwycięża ten, kto jest wytrwalszy i zasobniejszy w środki.

Źródłem siły społeczeństw i jednostek są zasoby. Powstają one drogą gromadzenia oszczędności i przetwarzania ich w dobra wyt-

wórcze. Tej świadomości cały świat kulturalny a z nim i Polska, daje solidarny wyraz w dniu 31 października, obchodząc Międzynarodowy Dzień Oszczędności.

Dzień ten poświęćmy i my rozważaniu prawdy niezbitej, że oszczędność jest drogą, często powolnej, lecz zawsze pewnej budowy niezależności. Oszczędność jest środkiem; zabezpieczenia jutra, jest rekojmią trwałości zarówno państwa jak i rodziny. Utwierdza ona wiarę w moc twórczą człowieka i w jego zdolność świadomego kształtowania życia. Ona też prowadzi nas ku jaśniejszej przyszłości.

W całym kulturalnym świecie rozbrzmiewa w Dniu Oszczędności solidarne hasło; Pracujmy, twórzmy realne wartości, ulepszajmy naszą gospodarke w domu i każdym warsztacie pracy. Zaspakajajmy potrzeby dnia dzisiejszego, ale nie zapominajmy o potrzebach jutra.

Oszczędzajmy z myślą o spokojnej przyszłości, dążąc do niezależności i poprawy bytu».

Kaszubi - krew z krwi polskiej

Sprawa, czy Kaszubi stanowią osobny naród, czy też szczerp tylko w łonie Polski, zaczyna być dyskutowaną na łamach prasy w związku z propagandą niemiecką, która perfidnie w statystykach swych usiłuje z Kaszubów utworzyć odrębną jednostkę etniczną, podobnie, jak to uczyniła z tysiącami Mazurów w Prusach Wschodnich.

W kwestji kaszubskiej należy przypomnieć następujące fakty, które stanowią dla nas ważny atut, dowodzący, że Kaszubi tak, jak we Francji np.: Bretończycy, Baskowie, Katalończycy, różniący się między sobą mową, tworzą Francję, jako całość jednolitą, tak pod względem narodowym, jak i państwowym.

Znanego pisarza niemieckiego, badacza Kaszub, Kramera, nie można chyba posądzać o polonofilskie nastawienie, zresztą dał dowód w pracach swych, że jest wrogiem Polski i oto, co on w swych dziełach na temat Kaszub pisze:

«Kaszubi są szczerpowo spokrewnieni z Polakami, ze wspólnej gałęzi słowiańskiej».

Dowodzenie tego uczonego niemieckiego na temat Kaszub mówi samo za siebie, przynależność Kaszubów do Polaków oddawna nie ulega żadnej wątpliwości. Wiemy bowiem, że jest to resztką potężnego szczerpu Pomorza, który obok Polan i Mazowszan złożył się na powstanie narodu polskiego.

ZAKŁAD KRAWIECKI „CONFIANÇA“

Aleksandra Bukowskiego

Skład materiałów krajowych i zagranicznych jakoteż gotowych ubrań. Wyrób najmodniejszych garniturów. Ceny przystępne.

SÃO FELICIANO

R. G. SUL

Złote góry

Rezerwy złota amerykańskich i europejskich banków biletowych oraz rządów w ostatnich 2-ach latach, a więc w czasie kryzysu — wzrosły o równe 1.000 milionów dolarów. W tym samym okresie zaś stezaurowano złoto w wysokości 500 milionów dolarów. Dzieje finansowe dotychczas nie znały podobnie wezbrałego strumienia złota.

A. Gaiowski & Giorgi
Rua Dr. Flores n. 180 — esquina São Raphael
PORTO ALEGRE

Sprzedają owoców krajowych i zagranicznych, lodów znanej fabryki p. L. Latosińskiego, salade de frutas i t. p.

Agencja Loterii Stanowej i Federalnej, książek, dzienników i pism ilustrowanych.

Poleca się łaskawie pamięci Rodaków.

ELIXIR - DE - NOGUEIRA

Jest używany skutecznie w następujących chorobach: skrofuly, bubony, zapalenie macicy, wycieki z uszów, wywióra, fistula raka syfilistycznego, pryszczę, białe upławy, wrzody, narośle, świerz, reumatyzm, plamy naskórne, niedomagania wątroby, bóle w piersiach, narośle na kościach, pulsowanie tętnic i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi.

Wielce skuteczny środek oczyszczający krew.

Przed wojną oszacowano znajdujący się w obiegu pieniądź złoty na 3.000 milionów dolarów. Kiedy zaś zawieszono wypłaty w złocie, miejsce tych monet zajął w nieznanym przedtem mierze pieniądź papierowy. Ich rezerwy zaś coraz bardziej się zwiększały. W końcu światowa produkcja kopalń złota powędrowała do piwnic tych banków, ponieważ wszystkie narody przyzwyczaiły się prawie wyłącznie do pieniądza papierowego, a monety złote wogóle nie były puszczane w obieg.

Na r. 1933 oczekiwany jest dalszy przyrost produkcji złota w wysokości równych 500 milionów dolarów, oraz większy przyływ z Azji, a wreszcie także pojawienie się złota szturowanego.

Okazuje się zatem, iż świat formalnie zanurza się w złocie, a mimo to coraz więcej cierpi na brak pieniądza.

„Wielki błąd Litwy“

W kołach dyplomatycznych ogromne wrażenie wywarło ogłoszenie przez b. ministra spr. zagranicznych Litwy, p. Puryckisa, pamiętników politycznych.

W jednym z rozdziałów Puryckis bardzo szeroko opisuje przebieg zamierzonych rokowań między Polską a Litwą, podczas najazdu bolszewickiego w 1920 r. Przyjechało wówczas z Polski dwu delegatów, których zadaniem było ustalenie wspólnego frontu polsko-litewskiego przeciw Sowietom. Propozycje polskie wywołały wielkie zainteresowanie w rządzie litewskim i zdawało się, że może dojść do ugody. Tymczasem, ówczesny poseł bolszewicki w Kownie Axelroth, dowiedział się o przybyciu Polaków i drogą niezwykłe silnego nacisku na rząd litewski doprowadził do aresztowania obu wysłanników.

Puryckis nazywa ustąpienie ówczesną Litwę przed naciskiem bolszewickim «wielkim błędem polityki litewskiej». Zdaniem jego, gdyby nie ówczesny błąd rządu litewskiego, stosunki między Polską a Litwą byłyby się ułożyły zupełnie inaczej i dziś istniałoby normalne współzycie obu państw.

Charakterystyka narodowa francuzów

Ciągle zmiany gabinetów we Francji mogłyby na pozór wyrobić przekonanie, że parlamentarny i polityczny system francuski jest zanadto skomplikowany.

Od ogólnych wyborów, które się odbyły osiemnaście miesięcy temu już trzeci gabinet

ulegił. Pierwszym był gabinet Eduarda Herriota zeszłego grudnia w kwestji długów, potem w styczniu gabinet Józefa Paul-Boncoura w kwestji zrównania budżetu, a obecnie gabinet Daldiera z tej samej przyczyny upadł.

Dla tych którzy stoją poza Francją, a nawet i dla samych Francuzów podobne postępowanie wydawać się musi bez wątpienia politycznym warjactwem. Obrona tego systemu jest bezwzględnie trudną, a jednak jest możliwym wytłumaczyć zupełnie tę burzliwą metodę postępowania.

Anglicy, którzy uważają swój własny parlamentarny system za ostatnie słowo doskonałości twierdzą, że Francja winna przyjąć ich metodę rozpisywania nowych ogólnych wyborów w razie upadku gabinetu, by uzyskać dyscyplinę.

Amerykanie przykni do swego własnego systemu zwykle stają się niecierpliwi wobec pozorowanego absurdu izby francuskiej i mimo tego, że w istocie nienawidzą dyktatorskich metod rządowych tak jak ich przodkowie nienawidzili Jerzego III. i lorda Northa, nader szybko dochodzą do konkluzji, że Francja potrzebuje dyktatora.

Lecz w rzeczywistości tak nie jest. Ktokolwiek badał naturę narodu francuskiego ich sposób pracy, ich dokładność we wszystkim, to go uderzy ta ogromna uwaga i ścisłość z ich strony, która jest tajemnicą ich powodzenia.

Francuzi są bardziej szczegółowi i dokładni niż inne narody i zmierzają we wszystkim do doskonałości, a to samo odnosi się do ich politycznego życia. Przy tem cechuje ich ogromna wytrwałość i stałość zasad tak, że przy jednym trwać będą podobnie jak trwali z taką zaciętością przy obronie Verdunu. Dążą oni bezwzględnie do tego, by wszystko co robią zrobić dobrze.

Zakład Szewiecko-Rymarski

MICHAŁA GAJEWSKIEGO

Sede Rio de Peixe — Mun. Erechim

Urządzony według nowoczesnych metod. Przyjmuję i wykonuję wszelkiego rodzaju obstalunki wchodzące w zakres szewiectwa i rymarstwa.

Wykonanie mechaniczne — Ceny przystępne. Obsługa rzetelna

W miejscowości Nagobel w Jutlandji (Dania) kobieta uwiązała na łańcuchach 11 krów do ogrodzenia z kolczastego drutu — i doła je. Piorun uderzył w drut i idąc po nim zabił kobietę i wszystkie krowy.

POJEDNANIE NA BAŁKANACH

- Serbsko - bułgarskie zbliżenie?
- Zbliżenie, między wiecznie kłócącymi się bułgarami i serbami?
- Czy to jest możliwe?

Tak pyta wiele osób w Bułgarii i Jugosławii. A jednak faktem jest to zdarzenie radosne i doniosłe, jeśli się uwzględni olbrzymie znaczenie półwyspu Bałkańskiego dla pokoju na kontynencie oraz że podstawą problematu bałkańskiego są stosunki serbsko - bułgarskie. Wojna światowa rozpoczęła się na Bałkanach. Zarówno przed, jak i po wojnie ów nieszczęsny półwysep był terenem nieustających walk podziemnych wielkich mocarstw o wpływy.

Obecnie mamy właściwie dopiero początek zbliżenia serbsko bułgarskiego, albo raczej próby nie zaś prawdziwe zbliżenie; próba jest jednak dość poważna. A oto fakty:

Przed kilku miesiącami odwiedziła Bułgarię delegacja serbska, z metropolitą Mikołajem Wielimirowic'em na czele, natchnionym szczerem pragnieniem porozumienia pomiędzy dwoma bratnimi narodami. W Bułgarii władze i naród przyjęły przedstawicieli jak najserdeczniej. O odbyto konferencję w Sofji w atmosferze przyjaźni postanowiono pracować dla pokoju i porozumienia narodu bułgarskiego i serbskiego, na podstawie wzajemnego poważania.

Według oświadczenia wobec prasy solijskiej, dotychczas przez nikogo nie dementowanego, delegaci w prywatnych rozmowach wyrazili nadzieję, że z biegiem czasu rząd białogrodzki uzna ludność bułgarską w Macedonji i da jej prawa kulturalne. Słowa te wywarły w Bułgarii jak najlepsze wrażenie. Delegaci serbscy opuścili Bułgarię pełni entuzjazmu.

Wkrótce delegacja bułgarska, ma rewizytować Serbję i według wspólnie opracowanego planu odwiedzi również miasta macedońskie, m. in. Orchyd, najświętsze z wszystkich miast dla Bułgarów, kolebka kultury bułgarskiej i wielkości duchowej. Spotkanie przedstawicieli bułgarskich i serbskich będących od dwudziestu lat we wrogich ze sobą stosunkach, było pierwszym znakiem, że lody pękają. Znaczenie tego spotkania jest tem większe, że odbywa się one nie bez zgody obydwóch rządów.

W Białogrodzie i w Euksynogrodzie, pod Warną, spotkali się królowie Bułgarii i Jugosławii. Rozmowa była niezwykle serdeczna. Do niedawna w Bułgarii nikt prawie nie przy-

puszczał, że może dojść do tego, czego byli świadkami Białogrod i Euksynogrod.

W ciągu ostatnich dni, po raz pierwszy od dwudziestu lat — od wojen bałkańskich — artyści bułgarscy wystawili swoje prace w Białogrodzie, po raz pierwszy również przedstawiciele bułgarskiego przemysłu i handlu złożyli oficjalną wizytę w Jugosławii.

Wreszcie w Sofji i w Białogrodzie powstały towarzystwa bułgarsko-jugosłowiańskie — niewątpliwie najdonioślejszy fakt na polu wzajemnego zbliżenia.

Bułgarzy i serbowie uważają się wzajemnie za walecznych żołnierzy, cenią się wysoko, znając się z pola chwały.

Ale są i trudności. Muszą żądać od Białogrodu pewnej gwarancji. Żądanie to możnaby sformułować w ten sposób: Jugosławia winna się najpierw przekształcić na zasadach pełnego równouprawnienia, zamieszkujących ją czterech narodowości: słoweńców, chorwatów, serbów i bułgarów.

Nawet najzacieklejsi zwolennicy zbliżenia serbsko bułgarskiego w Bułgarii nieodstępują od tego minimalnego żądania.

Sprawa zbliżenia serbsko - bułgarskiego nie jest więc tak prosta. Ale życie jest silniejsze. Interesy narodów, serbskiego i bułgarskiego wymagają, aby znaleziono sposób rozstrzygnięcia dzielących ich kwestji. Jeżeli dojdzie do skutku, wówczas wiecznie wrzące Bałkany, z areny nieustannych krwawych walk, przekształcą się w pierwszorzędny czynnik pokoju i postępu w Europie.

Wielkie święto pieśni polskiej w Niemczech

Jak donosi Rada Organizacyjna Polaków z Zagranicy, odbył się w Niemczech wielki zjazd Związku Polskich Kół Spiewaczych na Westfalję i Nadrenję. W zjeździe tym wzięły udział wszystkie polskie koła śpiewacze w Niemczech.

Do zawodów śpiewaczych, zorganizowanych na zjeździe, stanęło 12 kół śpiewaczych.

Na zjeździe połączone chóry wykonały b. dobrze kilka pieśni ludowych, a więc: «Hej Mazury», «Krakowiaka», «Dumkę», «Pieśń żołnierza polskiego» i t.p.

Cały zjazd przybrał manifestacyjny charakter na cześć pieśni polskiej.

Z E Ś W I A T A

Litewski rząd nakazał spis wszystkich nielitewskich nazwisk których liczba wynosi aż 300 tysięcy. Zostaną one zamienione z urzędu na nazwiska litewskie. Jest to chyba po raz pierwszy w historii świata.

«Ljetuvos Žinios» w korespondencji z Warszawy donosi, że wkrótce między Polską i Litwą nastąpić mają rokowania. Dowodem tego jest ostatnia konferencja ministra Zauniusa z min. Beckiem, narady w tej sprawie z francuskim min. Paul-Boncourem oraz ostatnia konferencja prof. Rymera z min. Beckiem w Genewie.

Blasco Ibanez, znakomity poeta hiszpański, dokonał żywota we Francji jako uchodźca polityczny.

Po upadku dyktatury i rządów królewskich rząd republikański sprowadził zwłoki wygnańca do Hiszpanji, gdzie witano je bardzo uroczystie.

Paryż — Zmarł Paul Painlevé, słynny matematyk francuski i jeden z jej premierów wojennych, w wieku 69 lat.

Chicago. — Leon Krzycki z Milwaukee, został wybrany jednogłośnie prezesem amerykańskiej partji socjalistycznej.

Japonja. — Minister wojny gen. Araki oświadczył, że zajęte przez Sowiety stanowisko wobec Japonji jest pożałowania godne, choć prawdopodobnie Sowiety nie zaatakują Japonji. Japonja też nie chce atakować Rosji, ale straci cierpliwość, jeśli Sowiety nie zmieniają swego stanowiska wobec Japonji.

Paryż. — Prasa francuska donosi, że cenzura niemiecka stała się opóźniającą przechodzącą tranzytem przez Niemcy korespondencję pocztową między Polską a Szwecją.

Rada Związkowa obraduje nad nową organizacją armji szwajcarskiej, która ma być wydatnie wzmocniona. 90 milionów fr. szw. przeznaczono na fabrykację amunicji.

Rzym. — W sferach politycznych krąży pogłoski, że Mussolini zamierza wprowadzić daleko idące zmiany w ustroju politycznym i społecznym Włoch.

Kopenhaga. — Premier Stauning oświadczył na posiedzeniu parlamentu, że rząd duński postanowił utworzyć specjalny korpus graniczny dla zabezpieczenia południowej granicy Danji przed ewentualnymi zamachami ze strony Niemiec.

W gmachu poselstwa polskiego w Hadze nastąpiło uroczyste otwarcie Izby Handlowej Holendersko-Polskiej.

Madryt. — Rząd hiszpański nadał najwyższy order państwowo P. Prezydentowi Francji, Lebrun.

Rząd amerykański, zgodnie z nowym programem prezydenta Roosevelta, poczynił pierwsze zakupy złota na giełdach europejskich.

Portugalja. — Kilka oddziałów piechoty garnizonu w Braganca zbuntowało się. Natychmiast zaalarmowano pozostałe jednostki i rewolta została zduszona.

Wiedeń. — Rząd austriacki zamknął granicę dla reszty pism z Niemiec, 16-tu dzienników i czasopism, jakie miały wstęp do Austrii.

Bukareszt. — Prasa rumuńska poświęca specjalnie dużo miejsca wżycie lotników polskich w Bukareszcie, opisując ich pobyt. Dzienniki podkreślają przytem zalety samolotu pocztowego PZL jako najlepszego w Europie aparatu myśliwskiego, który został skonstruowany w Polsce.

Wielka Wycieczka

Polskiego Stowarzyszenia «Myśli Wolnej» odbędzie się w niedzielę dnia 10 grudnia b. r.

Odjazd wycieczki z przystani ryżowni Kessler, Vasconcelos & Cia. Ltda., przy ulicy Voluntarios da Patria, o godzinie 6-ej rano barką motorową „Recife“.

Wycieczka będzie urozmaicona muzyką, loteryjką, zabawą dla dzieci, strzelnicą z nagrodami itp.

Zapraszamy na wycieczkę wszystkich rodaków!

Zarząd

Z Brazyliji

W kołach zbliżonych władzom centralnym i Konstytuancie przypuszcza się, że za sześć miesięcy Brazylja już będzie miała nową Konstytucję.

Pau Prazeres, sekretarz Prezydium Konstytuandy, w wywiadzie udzielonym «A Noite» w Rio oświadczył, że wobec poprawek regulaminu uchwalonych w tych dniach każdy poseł ma prawo zabierać głos w debatach nad Konstytuantą w ciągu 108 godzin. Jeśli wszyscy posłowie skorzystają z tego — mówi pan sekretarz — to debaty będą ciągnąć się 31 lat.

Rząd Federalny podpisał dekret, kasujący wszelkie place w złocie, wynikające z zobowiązań państwowych, czy też kontraktów prywatnych. Wszystkie kompanje zagraniczne, które zabezpieczyły sobie taksy w dolarach, czy innej monecie, nie mogą więcej pobierać różnicy kursu ustalonej na podstawie złotowej.

«O Paiz» komentuje zachowanie się posłów «klasowych» (reprezentujących klasy robotnicze, urzędnicze i pracodawców) którzy dotychczas bardzo spokojnie zachowują się w Konstytuancie i żaden jeszcze nie przemówił. «O Paiz» podkreśla, że są oni poniekąd onieśmieleni tem, że posłowie-politycy patrzą na nich z góry i uważają ich za intruzów. Dziennik staje w obronie tych posłów, zaznaczając, że są oni też przedstawicielami ludu.

Prasa donosi, że stanowisko Interwentora Federalnego w naszym Stanie będzie obsadzone przez p. Fr. Flores da Cunha, brata obecnego Interwentora. Pan generał A. Flores da Cunha ma pozostać dłuższy czas w Rio.

Ta sama prasa donosi, że mają zająć poważne zmiany w administracji stanowej. Pan Alberto Bins, obecny Prefekt miasta Porto Alegre, ma objąć dyrekturę Banco do Rio Grande do Sul; Prefektem ma być, obecny sekretarz Prefektury, Dr. Pereira Netto; p. Augusto Carvalho ma objąć Dyrekturę Oświecenia Publicznego i p. Coelbo Souza ma być mianowany dyrektorem Departamentu Statystyki Stanowej.

Minister Sprawiedliwości, pan Antunes Manuel, zaprzeczył prasie rioskiej, jakoby obecna Konstytuanta, po zakończeniu prac nad Konstytucją miała być zamieniona w stałe ciało prawodawcze. Uważa on, że Konstytuanta zostanie rozwiązana i nastąpią wybory do Parlamentu.

«Agencia Brasileira» donosi, że bawełna brazylijska zdobyła sobie nowy rynek w Japonji, gdzie jest uważana za lepszą jak indyjska, gdyż jest czystsza.

Donoszą z São Paulo, że teraz rozpocznie się ciekawy okres procesu w sprawie spadku po zmarłej milionerce Josina Amaral.

Kompanja Carris Porto Alegrense została zasądzona do zapłacenia przeszło 200 tysięcy milrejsów do skarbu państwa sumy wynikającej z różnicy stawek celnych opłaconych przez tą kompanję za importowane materiały.

Na konferencję Panamerykańską, odbywającą się w Montevideo, Brazylja wysłała delegację w osobach pań Berthy Luz i Carmen Portinho oraz konsula pana Arno Kondor.

W miejscowości Passo de Seringa w pierwszym dystrykcie powiatu Cachoeira w naszym Stanie, została odkryta żyła węgla kamiennego, na głębokości ośmiu metrów.

Z powodu dłuższej suszy w naszym Stanie, wody szeregu rzek mocno opadły co utrudnia nawigację rzeczną. Prasa podnosi głos o regulację rzek, aby w czasie suszy też można było utrzymać komunikację wodną z sąsiednimi powiatami, z których przychodzi dużo żywności do stolicy.

Wskutek ogromnego upału panującego dnia 27 listopada, padła ofiarą udaru słonecznego 60 letnia kobieta, p. Rosina Rolim.

W Uruguayanna spalił się wagon naładowany benzyną. Straty wynoszą 18.400\$ za benzynę i 35.000\$ za wagon, czyli razem 53 tysięcy milrejsów.

Ostatnia statystyka wykazuje, że jest w Brazylji 4.138 księży. Najmniejsza liczba dusz na każdego księdza wypada w Stanie Parana, bo około 6.400

Piekarze portoalegrenscy, niemogąc dojść do polubownego porozumienia z pracodawcami w sprawie odpoczynku niedzielnego, telegrafowali do ministra Pracy w Rio, prosząc go o nakazanie wykonywania dekretu Nr. 23.104, odnośnego do tej sprawy.

— Od dnia 1 grudnia mięso w Porto Alegre staniało o 100 rs. na kilo.

WIEŚCI Z POLSKI

W Warszawie odbyło się uroczyste odsłonięcie pomnika saperów, połączone z obchodem 10-lecia szkoły podchorążych inżynierji. Ze wszystkich bataljonów saperów przybyły specjalne delegacje ze sztandarami. W uroczystości wzięła również udział kompanja szkoły podchorążych inżynierji w historycznych mundurach saperów z roku 1830 i kompanja szkoły podchorążych piechoty z Zambrowa, również w historycznych mundurach z r. 1830.

P. Prezydent dokonał przeglądu zebranych oddziałów wojskowych, poczem na prośbę prezesa komitetu budowy pomnika gen. Dąbrowskiego, dokonano odsłonięcia pomnika.

Prezydent Mościcki utworzył w Królewskiej Hucie nową kopalnię węgla. Następnie w Katowicach budynek Śląskich zakładów technicznych. Potem wielką groblę na rzece Wapienica oraz w Mostach Wielkich dokonał odkrycia pomnika Marsz. Piłsudskiego.

Marszałek Piłsudski udał się do Grodna na przegląd wojskowy.

Mówią o min. Becku jako przyszyłym premierze, a o ambasadorze Patku w Waszyngtonu, jako min. spraw zagranicznych.

W Warszawie odkryto tablicę pamiątkową ku czci Montwiła Mireckiego oraz Jodko - Markiewicza, którzy poświęcili życie dla walki o wolność narodu i klas pracujących. Pułk. Sławek był obecny na ceremonji odkrycia tablic w obecności Związków zawodowych i rewolucyjnej frakcji P.P.S.

Kopalnie węgla i przemysł stalowy w Sosnowcu i całym Zagłębiu Dąbrowskiem wykazała w ostatnim tygodniu olbrzymią zwyżkę przyjętych do pracy robotników. Bezrobocie w tych ośrodkach przemysłowych szybko znika codziennie.

P. Prezydent Rzplitej udekorował głównowodzącego armją fińlandzką, gen. Oestermana wstęgą orderu «Polonia Restituta».

Do egzaminów adwokackich przystąpiło 97 aplikantów adwokackich. Obecna liczba adwo-

katów w Warszawie wynosi 1.100 osób.

W Warszawie na Woli natrafiono na szkielety ludzkie. Szkielety te były zakopane na głębokości 3 metrów i, jak stwierdzono, znajdowały się w ziemi zaledwie od kilkunastu lat. Utrzymuje się wersja, że są to szczątki osób, straconych za czasów okupacji przez policję niemiecką.

Ludność Woli opowiada, że w tem miejscu gdzie obecnie odkopano szkielety, za czasów okupacji był teren potajemnych egzekucyj, dokonywanych przez Niemców. Badania w toku.

Gazeta Polska, półurzędowy organ rządu polskiego podaje wiadomość o wyjeździe Witosa do Czechosłowacji jako zwykłego emigranta.

Na ementarzu wojskowym w Lublinie odbyła się ekshumacja do wspólnej mogiły zwłok 37 legionistów, zmarłych w skutek ran w bitwie pod Jastkowem, a pochowanych w kilku miejscach ementarza.

W ministerstwie skarbu ma podobno powstać departament turystyki, a jako dyrektora departamentu wymieniają pułk. Więckowskiego, obecnego zastępcę dowódcy korpusu w Poznaniu.

W kołach przemysłowych łódzkich powstało konsorcjum złożone z kapitalistów i fachowców, mające na celu budowę fabryki aluminium. Fabryka ta miałaby stanąć w Rudzie Pabianickiej.

Podczas budowy kolei Kraków—Miechów we wsi Sadowiu wykopano doskonale zachowane szczątki mamuta, dolną szczękę nosorożca i kawałki rogow jelenia.

Miljony olbrzymich szczurów rozpanoszyły się w powiatach grodzieńskim, białostockim i dalszych, niszcząc zasiewy i rośliny okopowe zwłaszcza buraki.

Poraz pierwszy od istnienia portu gdynskiego zebrało się w Gdyni jednocześnie 5 dużych parowców greckich. Są to statki: «Oceania», «Anthis Michalis», «Dragon», «Ccanthis» i «Fokios Karras».

Z Brazylii

W kołach zbliżonych władzom centralnym i Konstytuancie przypuszcza się, że za sześć miesięcy Brazylija już będzie miała nową Konstytucję.

Pau Prazeres, sekretarz Prezydium Konstytuancy, w wywiadzie udzielonym «A Noite» w Rio oświadczył, że wobec poprawek regulaminu uchwalonych w tych dniach każdy poseł ma prawo zabierać głos w debatach nad Konstytuantą w ciągu 108 godzin. Jeśli wszyscy posłowie skorzystają z tego — mówi pan sekretarz — to debaty będą ciągnąć się 31 lat.

Rząd Federalny podpisał dekret, kasujący wszelkie płace w złocie, wynikające z zobowiązań państwowych, czy też kontraktów prywatnych. Wszystkie kompanje zagraniczne, które zabezpieczyły sobie taksy w dolarach, czy innej monecie, nie mogą więcej pobierać różnicy kursu ustalonej na podstawie złotowej.

«O Paiz» komentuje zachowanie się posłów «klasowych» (reprezentujących klasy robotnicze, urzędnicze i pracodawców) którzy dotychczas bardzo spokojnie zachowują się w Konstytuancie i żaden jeszcze nie przemówił. «O Paiz» podkreśla, że są oni poniekąd oniśmieleni tem, że posłowie-politycy patrzają na nich zgóry i uważają ich za intruzów. Dziennik staje w obronie tych posłów, zauważając, że są oni też przedstawicielami ludu.

Prasa donosi, że stanowisko Interwentora Federalnego w naszym Staniu będzie obsadzone przez p. Fr. Flores da Cunha, brata obecnego Interwentora. Pan generał A. Flores da Cunha ma pozostać dłuższy czas w Rio.

Ta sama prasa donosi, że mają zająć poważne zmiany w administracji stanowej. Pan Alberto Bins, obecny Prefekt miasta Porto Alegre, ma objąć dyrekcję Banco do Rio Grande do Sul; Prefektem ma być, obecny sekretarz Prefektury, Dr. Pereira Netto; p. Augusto Carvalho ma objąć Dyrekcję Oświecenia Publicznego i p. Coelho Souza ma być mianowany dyrektorem Departamentu Statystyki Stanowej.

Minister Sprawiedliwości, pan Antunes Manuel, zaprzeczył prasie rioskiej, jakoby obecna Konstytuanta, po zakończeniu prac nad Konstytucją miała być zamieniona w stałe ciało prawodawcze. Uważa on, że Konstytuanta zostanie rozwiązana i nastąpią wybory do Parlamentu.

«Agencia Brasileira» donosi, że bawełna brazylijska zdobyła sobie nowy rynek w Japonji, gdzie jest uważana za lepszą jak indyjska, gdyż jest czystszejsza.

Donoszą z São Paulo, że teraz rozpocznie się ciekawy okres procesu w sprawie spadku po zmarłej milionerce Josina Amaral.

Kompanja Carris Porto Alegrense została zasądzona do zapłacenia przeszło 200 tysięcy milrejsów do skarbu państwa sumy wynikającej z różnicy stawek celnych opłaconych przez tą kompanję za importowane materiały.

Na konferencję Panamerykańską, odbywającą się w Montevideo, Brazylija wysłała delegację w osobach pań Berthy Luz i Carmen Portinho oraz konsula pana Arno Kondor.

W miejscowości Passo de Seringa w pierwszym dystrykcie powiatu Cachoeira w naszym Staniu, została odkryta żyła węgla kamiennego, na głębokości ośmiu metrów.

Z powodu dłuższej suszy w naszym Staniu, wody szeregu rzek mocno opadły co utrudnia nawigację rzeczną. Prasa podnosi głos o regulację rzek, aby w czasie suszy też można było utrzymać komunikację wodną z sąsiednimi powiatami, z których przychodzi dużo żywności do stolicy.

Wskutek ogromnego upału panującego dnia 27 listopada, padła ofiarą udaru słonecznego 60 letnia kobieta, p. Rosina Rolim.

W Uruguayanna spalił się wagon naładowany benzyną. Straty wynoszą 18.400\$ za benzynę i 35.000\$ za wagon, czyli razem 53 tysięcy milrejsów.

Ostatnia statystyka wykazuje, że jest w Brazylii 4.138 księży. Najmniejsza liczba dusz na każdego księdza wypada w Staniu Parana, bo około 6.400

Piekarze portoalegrenscy, niemogąc dojść do polubownego porozumienia z pracodawcami w sprawie odpoczynku niedzielnego, telegrafowali do ministra Pracy w Rio, prosząc go o nakazanie wykonywania dekretu Nr. 23.104, odnośnego do tej sprawy.

— Od dnia 1 grudnia mięso w Porto Alegre staniało o 100 rs. na kilo.

WIEŚCI Z POLSKI

W Warszawie odbyło się uroczyste odsłonięcie pomnika saperów, połączone z obchodem 10-lecia szkoły podchorążych inżynierji. Ze wszystkich bataljonów saperów przybyły specjalne delegacje ze sztandarami. W uroczystości wzięła również udział kompanja szkoły podchorążych inżynierji w historycznych mundurach saperów z roku 1830 i kompanja szkoły podchorążych piechoty z Zambrowa, również w historycznych mundurach z r. 1830.

P. Prezydent dokonał przeglądu zebranych oddziałów wojskowych, poczem na prośbę prezesa komitetu budowy pomnika gen. Dąbrowskiego, dokonano odsłonięcia pomnika.

Prezydent Mościcki otworzył w Królewskiej Hucie nową kopalnię węgla. Następnie w Katowicach budynek Słonekskich zakładów technicznych. Potem wielką groblę na rzece Wapiana oraz w Mostach Wielkich dokonał odkrycia pomnika Marsz. Piłsudskiego.

Marszałek Piłsudski udał się do Grodna na przegląd wojskowy.

Mówią o min. Becku jako przyszłym premierze, a o ambasadorze Patku w Waszyngtonu, jako min. spraw zagranicznych.

W Warszawie odkryto tablicę pamiątkową ku czci Montwiła Mireckiego oraz Jodko-Markiewicza, którzy poświęcili życie dla walki o wolność narodu i klas pracujących. Pulk. Sławek był obecny na ceremonji odkrycia tablic w obecności Związków zawodowych i rewolucyjnej frakcji P.P.S.

Kopalnie węgla i przemysł stalowy w Sosnowcu i całym Zagłębiu Dąbrowskiem wykazała w ostatnim tygodniu olbrzymią wyżkę przyjętych do pracy robotników. Bezrobocie w tych ośrodkach przemysłowych szybko znika codziennie.

P. Prezydent Rzplitej udekorował głównowodzącego armją fińską, gen. Oestermana wstęgą orderu «Polonia Restituta».

Do egzaminów adwokackich przystąpiło 97 aplikantów adwokackich. Obecna liczba adwo-

katów w Warszawie wynosi 1.100 osób.

W Warszawie na Woli natrafiono na szkielety ludzkie. Szkielety te były zakopane na głębokości 3 metrów i, jak stwierdzono, znajdowały się w ziemi zaledwie od kilkunastu lat. Utrzymuje się wersja, że są to szczątki osób, straconych za czasów okupacji przez policję niemiecką.

Ludność Woli opowiada, że w tem miejscu gdzie obecnie odkopano szkielety, za czasów okupacji był teren potajemnych egzekucyj, dokonywanych przez Niemców. Badania w toku.

Gazeta Polska, półurzędowy organ rządu polskiego podaje wiadomość o wyjeździe Witosa do Czechosłowacji jako zwykłego emigranta.

Na ementarzu wojskowym w Lublinie odbyła się ekshumacja do wspólnej mogiły zwłok 37 legionistów, zmarłych w skutek ran w bitwie pod Jastkowem, a pochowanych w kilku miejscach ementarza.

W ministerstwie skarbu ma podobno powstać departament turystyki, a jako dyrektora departamentu wymieniają pułk. Więckowskiego, obecnego zastępcę dowódcy korpusu w Poznaniu.

W kołach przemysłowych łódzkich powstało konsorcjum złożone z kapitalistów i fachowców, mające na celu budowę fabryki aluminium. Fabryka ta miałaby stanąć w Rudzie Pabianickiej.

Podczas budowy kolei Kraków—Miechów we wsi Sadowiu wykopano doskonale zachowane szczątki mamuta, dolną szczękę nosorożca i kawałki rogów jelenia.

Miljony olbrzymich szczurów rozpanoszyły się w powiatach grodzieńskim, białostockim i dalszych, niszcząc zasiewy i rośliny okopowe zwłaszcza buraki.

Poraz pierwszy od istnienia portu gdyńskiego zebrało się w Gdyni jednocześnie 5 dużych parowców greckich. Są to statki: «Oceania», «Anthipis Michalis», «Dragon», «Ccanthis» i «Fokios Karras».

Rząd wprowadził specjalne bony skarbowe, które wydaje na cele odbudowy kraju. Bony te mogą służyć za banknoty w płaceniu podatków, a wypuszczono ich na sumę 100 milionów zł.

Prasa szwedzka manifestuje w licznych artykułach wielkie zadowolenie z powodu podpisania układu handlowego polsko-szwedzkiego, wyrażając nadzieje na ożywienie się wzajemnych stosunków handlowych między obu krajami.

Delegacja armji sowieckiej brała udział 11-go listopada w stolicy Polski, w uroczystościach niepodległości.

W fabryce „Młot“ w Częstochowie robotnicy zgłosili propozycję objęcia fabryki przez utworzoną przez nich spółdzielnię. Ostatnio tego rodzaju wypadki zdarzają się coraz częściej. Podobno w Polsce istnieje już około 20 fabryk, prowadzonych przez spółdzielnie robotnicze.

Tegoroczny zbiór chmielu wyniósł około 32.000 centnarów.

Z powodu ostatnich deszczów usunęła się w Borystawiu część wzgórza Horodyszcze.

Rozporządzeniem min. spr. wewn. rozszerzono granice kilku miast oraz podniesiono do rzędu miast kilka gmin, m. in. Zakopane, Krynicę, Zdrój, Krzeszowice, Szczakowę i Jaworzno w Małopolsce zachodniej.

W tych dniach ukończona zostanie budowa mostu na granicy polsko-litewskiej we wsi Puchacze, grodzieńskiego powiatu. Pierwsza połowa mostu, budowana przez rząd litewski, ukończona została w ub. r.

Grodno. — W Świątku odbyło się poświęcenie sanatorium dla alkoholików i narkomanów.

W zakładach firmy «Gazolina» w Borystawiu zniszczył pożar magazyny, warsztaty, kancelarię i dom mieszkalny. Straty wynoszą kilkanaście tysięcy złotych. Przyczyna pożaru dotychczas nie ustalona.

W ministerstwie komunikacji zapadła już decyzja w sprawie obniżki taryfy osobowej na Kolejach Państwowych.

Do Warszawy przybył w drodze ze Stanów Zjednoczonych do Chin dr. Khuang z Nankinu, wybitny epidemjolog, interesujący się sprawą zwalczania ostrych chorób zakaźnych w Polsce.

Ministerio da Agricultura Diretoria de Fomento Agricola

N. 1248

30 de Novembro de 1933.

Illmo. Sr. Presidente da Federação das Associações Polonezas do Rio Grande do Sul.
N/Capital

A pedido verbal do Snr. João Thadeu Konarzewski tenho o prazer de informar vos que esta Inspectoria este ano não distribuiu mudas de arvores frutiferas porque não o pertence mais essa tarefa ao seu serviço e sim á Directoria de Fruticultura no Rio de Janeiro, a qual pode esta repartição encaminhar os requerimentos.

Saúde e Iraternidade
Luiz G. Gomes de Freitas
Inspector Agricola.

Powyższe oświadczenie, uważam za wystarczające by poinformować Rolników zarejestrowanych o przyczynach nie otrzymania w roku bieżącym nasion.

Jak również, winno służyć tym co czynili mi zarzuty z tego tytułu za wyjaśnienie wyczerpujące.

Inż. S. Śłużyński
Prezes Z.Z.P.

Czy wiecie?

Że wszystkie panie i panienki mogą nabyć buciki nowe na Świąta — po 16\$000 za parę u

Leona Warpechowskiego w Guarany.

Agentem naszych wydawnictw w Kurytybie został upoważniony p. J. Tymiński, Rua Carlos de Carvalho 487.

«Diario da Noite» z Rio donosi, że Naczelny Trybunał Federalny będzie zreformowany i zamiast 11 ministrów urzędować będzie 15 ministrów.

Komunikat Nr. 9

17 Grudnia b.r. odbędzie się w Erechimie Zjazd Związkowych Okręgów Ijuhi i Boa Vista de Erechim. Ze względu na ważność i pilność spraw, pożądany jest liczny udział osób interesujących się życiem Polonii Rio - Grandeńskiej.

Za Zarząd
Prezes — Inż. S. Śłużyński